

ŞÜKRAN SONER

Yaşamda, Yargıda...

Cumhuriyet Gazetesi, 7 Mayıs 2011

İŞÇİNİN

EVRENİNDEN

Şükran SONER

soner@cumhuriyet.com.tr

“Denizin can vermesi tam 25 dakika sürdü. 86 yıllık yaşamımdaki o çaresizliği anlatamam” demişti.. **Halit Çelenk** *“Üç Fidan”*ın avukatlığını, idamlarında yanında olmayı seçmekle kalmamış, kitapları ile yaşananları toplumun belleğine kazımakla da yetinmemiş, ağır sağlık sorunları ile savaşırken, her 6 Mayıs’ta mezarları başında, anma etkinliklerinde, akil hukukçu, insan hakları savunucusu olarak olması gereken her etkinlikte, insanlık dersleri vermişti.

Yaşamda, yargıda devrimci duruş derslerinde elinde büyüteç, yanında solunum cihazı, ne zorluklarla, su gibi okunan, çok şey öğreten yeni makaleler, kitaplar ürettiğinin tanığı olanlar, yılgınlıklarından, sorumluluktan kaçışlarından hep utanırlar. Oysa sorumsuzluklarımız, ayıplı, yılgın hallerimize ilişkin, sitem ettiği hiç görülmemiştir.

Günümüz kuşaklarında örneği olmayan kibar, saygın, neşeli sesiyle telefonda söylediklerini, gerçekleştirememiş bir son dileğini sizlerle paylaşmak isterim. Fazla zamanının kalmadığını, **Balbay** apar topar tutuklanmadan önce, artık kendisi yazamadığı için röportaj içerikli bir kitap çalışmasını yürüttüklerini anımsatıyor, Balbay’la görüştüğümde hazırlığı tamamsa, olabilirse, kitap olarak görmek isteğini aktarıyordu. Balbay’ın çalışmanın çok ham kalmış, kitap çıkarma aşamasına gelememiş olmasından duyduğu üzüntüyü de aktarmalıyım.

Derken on gün kadar önce, kızı Sevgili **Serpil Güvenç’in** telefondaki sesi, eşi Sevgili **Şekibe Abla** ile de özdeşleşmiş kimliği ile ortak coşkulu, inançlı..” *Babam yanımda, 6 Mayıs günlerini, aydınların, toplumun duruşunu anlatmaya çalışan kitabın çalışmasını tamamladım. Cumhuriyet’te yayımlanmış, başta İlhan Selçuk, yazarların yazılarının alıntılanmasında yardım istiyoruz”* diyor. Arkasından sözü Halit Ağabey alıyor. Kızının kitabını bitirmiş olmasının keyfi, onuru ile torunumu soruyor. Paranın faizi dediği, yaşamakla övündüğü torun sevgisi üzerinden sesi cıvılıyor. Serpil’in *“Babam sanki parayı biliyor, umursuyor da, paranın faizi üzerinden konuşuyor”* itirazı belleğimde.

Sahi, Halit Çelenk, Türkiye’nin en titiz, bilge, başarılı, çalışkan, hak savunmada simge olmuş hukukçularından biri olarak, yaşamının hangi evresinde, en çok müvekkili olan, en çok davaya giren avukat kimliği ile parayla ilişki kurmayı düşünmüştü ki? Elindeki dosyada sıkışan her avukat, çaresiz kalan sanıklar, akın akın Halit Ağabey’den çare beklemezler miydi? Yaşamlarının zor günlerinde Halit Ağabeylerine sığınmış, binlerle eski tutuklu, sanıklar aralarında, büyük kalabalıklar dün sevgiyle, *“Üç Fidan”* mezarları başında anma töreninin üzerine, Halit Çelenk’i toprağa veriyor olmanın buruk sevincini, acılarını paylaştılar...

Halit Çelenk ölümünde en çok *“Üç Fidan”*ın onurlu savunması, kitapları ile tanıtıldı. Daha

1944'lü yıllarda inançlı bir solcu, devrimci olarak başlayan hak, hukuk savaşıçılığı iyi bilinmiyor; TİP, Ankara kurucusu, yöneticiliği, 1960'lı yıllara uzanan ilerici, devrimci avukat dernekleri kuruculuğu ile başlayan uzun savaşıım yolculuğunu...

1965'ten önce TÖS, sonra TÖB-DER'de hukuk danışmanlığında sınırsız katkılarını. 1968 Türk Hukuk Kurumu, 1975 Çağdaş Hukukçular örgütlenmesinde, 1980 insan Hakları Derneği, vakfı kuruluşlarındaki rolünü. DİSK, Barış davalarında, gönüllü İstanbul'a geliş, kalış, savunmaya katkılarını...

En kötü günlerinde Halit Ağabeylerine sığınmış, hukuk bilgeliğinden, özverilerinden pay almış yüzlerle, doğrusu binlerle insandan kimileri Sevgili Halit Ağabeylerini yeni kuşaklara anlatabilmek üzere, savunduğu önemli örgüt davalarıyla sanık listelerini yapmışlar...

Dev-Genç, THKO, TİP, TKP, TSİP, Dev-Yol, DİSK, Barış, Yazarlar Sendikası, Halkevleri, Köy-Koop... Listesi uzayıp gidiyor. İsim listesi saymaya kalkışmak akıl işi değil. Aydınlar Dilekçesi'ni kaleme alanlardan, davasının sanığı olduğunu, Barış davası kapsamında da yargılandığını anımsatmak anlamlı. Nâzım Hikmet Vakfı'nın yöneticisi, Nâzım'la ilgili davaların da elbette gönüllü savunucusu. Hukuk, yargı önünde başı dara düşmüş, yardım istemiş, çaresiz hak arayanlara hep Hızır gibi yetişmiş. Onların dik duruşları, ayakta kalışlarını avukatlığın en anlamlı karşılığı, ücreti saymış..

İnsanlığın, hukukun onuru.. Yaşamının en çaresiz gününün 39. yıldönümünde idamlarında yanlarında, yürek verdiği "*Üç Fidan*"ının mezarlarının önünden geçirilerek toprağına kavuştu.